
STRATEGIA ROZWOJU GMINY INOWROCŁAW NA LATA 2021-2030

GMINA INOWROCŁAW
POWIAT INOWROCŁAWSKI
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

ZAMAWIAJĄCY	GMINA INOWROCŁAW
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

WSTĘP	4
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY	8
2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM, KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH I OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	21
3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY INOWROCŁAW ..	36
4. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	43
5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	45
6. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY	50
7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	52
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU	55
SPIS TABEL I RYSUNKÓW	61

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Inowrocław na lata 2021-2030 składa się z dwóch głównych części:

- 1) wniosków z diagnozy strategicznej,
- 2) określenia strategii rozwoju, w tym wizji i misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań strategicznych i oczekiwanych rezultatów ich realizacji.

Celem diagnozy jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Inowrocław, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań.

W drugiej części przedstawiono plan działań Gminy Inowrocław do 2030 roku w oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy. W części tej określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

UWARUNKOWANIA PROGRAMOWE

Strategia Rozwoju Gminy Inowrocław stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.;
- Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy Inowrocław z dokumentami wyższego rzędu.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWA DO 2030 R.)

Strategia została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Gminę Inowrocław wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Gminy Inowrocław, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2030 ROKU – STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta została uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku.

Celem nadrzędnym Strategii jest: „Jakość życia typowa dla wysoko rozwiniętych regionów europejskich”.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju, dla których określone zostały następujące cele główne i operacyjne:

— Obszar Społeczeństwo:

- Cel główny: 1. Skuteczna edukacja:
 - Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,
 - Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
 - Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
 - Rozwój szkolnictwa wyższego,
- Cel główny: 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo:
 - Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - Rozwój wrażliwy społecznie,
 - Zdrowie,
 - Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
 - Sport i aktywność fizyczna.

— Obszar Gospodarka:

- Cel główny: 3. Konkurencyjna gospodarka:
 - Odbudowa gospodarki po COVID-19,
 - Innowacyjna gospodarka–nauka, badania i wdrożenia,
 - Rozwój przedsiębiorczości,
 - Rozwój sektora rolno-spożywczego,
 - Rozwój turystyki,
 - Internacjonalizacja gospodarki,
 - Nowoczesny rynek pracy,

— Obszar Przestrzeń:

- Cel główny: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko:
 - Infrastruktura rozwoju społecznego,
 - Środowisko przyrodnicze,
 - Przestrzeń kulturowa,
 - Przestrzeń dla gospodarki,
 - Infrastruktura transportu,
 - Infrastruktura techniczna,
 - Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
 - Potencjały endogeniczne.

- Obszar Spójność:
 - Cel główny: 5. Spójne i bezpieczne województwo:
 - Transport publiczny,
 - Cyfryzacja,
 - Bezpieczeństwo,
 - Współpraca dla rozwoju regionu.

Wyżej wymienione cele na szczeblu wojewódzkim są spójne z celami rozwojowymi określonymi przez Strategię Rozwoju Gminy Inowrocław na lata 2021-2030. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie gminy i województwa kujawsko-pomorskiego.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy Inowrocław i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi załącznik do Strategii.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

Gmina Inowrocław jest gminą wiejską położoną w południowo-środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim i niemal okalającą ze wszystkich stron miasto Inowrocław. Ze względu na bliskość Inowrocławia gmina posiada dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne oraz możliwość rozwoju gospodarczego. Przebiegające przez gminę drogi krajowe nr 25 i 15 stanowią dogodne połączenie z Bydgoszczą, Toruniem oraz Poznaniem.

Zgodnie z badaniem ankietowym wśród mieszkańców gminy, do najistotniejszych wskazanych problemów zaliczono m.in. zły stan dróg lokalnych, niewystarczającą ilość ścieżek rowerowych i infrastruktury około drogowej oraz niewystarczającą ofertę komunikacji publicznej.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Obszar gminy w związku z występowaniem żyznych gleb ornycy, cechują się niewielką ilością lasów. Występują one głównie w części południowo-wschodniej.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie analizowanej jednostki znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich,
- 21 pomników przyrody.

Uzupełnieniem sfery środowiskowej są obszary zieleni urządzonej, do której na obszarze gminy zaliczyć można przede wszystkim tereny zieleni osiedlowej, zieleni cmentarną oraz lasy gminne. Na uwagę zasługują również drzewostany w parkach podworskich.

PROCESY DEMOGRAFICZNE

Przeprowadzona diagnoza wskazała wzrost liczby mieszkańców w ciągu ostatnich lat. Ogólna liczba ludności w okresie 2016-2020 zwiększyła się o 2,25%. Wpływ na taką sytuację miało przede wszystkim dodatnie saldo migracji. Spadek zanotował natomiast przyrost naturalny.

GOSPODARKA

W ciągu ostatnich lat zaobserwowano systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, a co za tym idzie wzrost aktywności gospodarczej na obszarze analizowanej jednostki. W związku z występowaniem znacznej ilości urodzajnych gleb, rolnictwo jest wiodącą funkcją gospodarczą gminy Inowrocław. Z tego powodu zaliczana jest ona do głównych producentów żywności (ta część Kujaw jest postrzegana jako obszar silnego rolnictwa nawet w skali całego kraju). Głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców gminy, oprócz pracy w gospodarstwach rolnych, są zakłady produkcyjne i usługowo-handlowe w pobliskim Inowrocławiu, co podkreśla powiązanie gospodarcze tych dwóch jednostek.

Głównymi obszarami w gminie Inowrocław przeznaczonymi dla rozwoju funkcji gospodarczych są tereny położone przy północno-wschodniej części Inowrocławia. Znajdują się one w okolicy skrzyżowania dróg krajowych nr 15 i 25 (obwodnica Inowrocławia) oraz w kierunku południowo-wschodnim (miejscowość Sikorowo) i południowo-zachodnim (miejscowość Batkowo) od Inowrocławia.

Wskaźniki aktywności gospodarczej na terenie gminy w latach 2015-2019 przyjmowały przeważnie wartości wyższe niż średnie wartości dla powiatu inowrocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego, co pokazuje że gmina Inowrocław charakteryzuje się dość wysokim poziomem przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

W ciągu ostatnich 5 lat na obszarze gminy odnotowano znaczny spadek stopy bezrobocia, który dotyczył wszystkich grup wiekowych wśród osób bezrobotnych. Świadczy to o tym, że z roku na rok powstaje więcej ofert pracodawców, które odpowiadają na potrzeby osób poszukujących pracy. Wraz ze spadkiem bezrobocia zaobserwować można również

zmniejszenie udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie gminy.

Zgodnie z badaniem ankietowym wśród mieszkańców gminy, do najistotniejszych problemów z zakresu gospodarki zaliczono brak atrakcyjnych miejsc pracy dla osób młodych i wykształconych.

MIESZKALNICTWO

W ciągu ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby mieszkań na terenie gminy oraz związany z nim wzrost liczby izb, oraz powierzchni użytkowej mieszkań, co świadczy o korzystnym rozwoju gminy Inowrocław pod względem mieszkalnictwa oraz zainteresowaniem nią pod względem osiedleńczym. Wzrostowi ulega również liczba mieszkań wyposażona w instalacje sanitarne – łazienkę, wodociąg i centralne ogrzewanie.

OŚWIATA

Gmina Inowrocław, zgodnie ze swoją kompetencją, prowadzi sześć szkół podstawowych. Starsi uczniowie pobierają naukę w szkołach ponadpodstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Inowrocławia. Każda z nich zapewnia dostęp do wykwalifikowanej kadry oraz bogatej oferty dydaktycznej. Baza dydaktyczna szkół jest systematycznie uzupełniana o nowoczesne pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy i inne narzędzia do prowadzenia zajęć edukacyjnych. Realizowane są także zajęcia dodatkowe w ramach różnych projektów. Przy szkołach działają drużyny harcerskie, uczniowskie oraz kluby sportowe itp.

Wskaźniki skolaryzacji obrazują, że znaczna część uczniów z obszaru gminy, głównie w wieku od 6 do 14 lat, uczy się w jednostkach oświatowych poza jej terenem, głównie w mieście Inowrocław. Jest to związane z bardzo bliskim położeniem jednostek.

KULTURA, TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Inowrocław zadania z zakresu popularyzacji kultury, turystyki, sportu i rekreacji realizują przede wszystkim:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach,
- Centrum Dziedzictwa Kujaw Zachodnich w Łojewie,
- jednostki oświatowe.

Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach działa jako samodzielna instytucja kultury, która otrzymuje dotację na działalność ze środków samorządowych Gminy Inowrocław. Biblioteka służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa Gminy Inowrocław oraz uczestniczy w upowszechnianiu różnych dziedzin wiedzy i kultury.

Centrum Dziedzictwa Kujaw Zachodnich w Łojewie, prowadzone jest przez Referat Komunikacji Społecznej i Kultury Urzędu Gminy Inowrocław. Referat zajmuje się krzewieniem tradycji regionalnych, promowaniem kultury Kujaw Zachodnich, umacnianiem poczucia tożsamości regionalnej, edukacją kulturalną dzieci i młodzieży, integracją środowisk lokalnych, a także promowaniem walorów przyrodniczych i turystycznych regionu. Ważnym aspektem działalności Centrum jest również promowanie sylwetki jednego z najwybitniejszych Synów Ziemi Kujawskiej Stanisława Przybyszewskiego, poety, pisarza, dramaturga, eseisty, tłumacza literatury obcej, „Meteora Młodej Polski”, „genialnego Polaka”. W obiekcie znajdują się trzy wyjątkowe sale do zwiedzania: Stanisława Przybyszewskiego, Askaukalis oraz Izba Kujawska z ciekawymi artefaktami, natomiast na przyległym terenie znajduje się okazała galeria rzeźb z Międzynarodowych Mistrzostw Polski w Rzeźbieniu w Drewnie oraz wystawa prac malarskich, będąca pokłosiem I Ogólnopolskiego Pleneru Malarskiego.

Ponadto na terenie gminy działają pozarządowe organizacje, których głównym zadaniem jest zaspokajanie kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowanie kulturowej tożsamości tego regionu.

Bazę sportowo-rekreacyjną stanowią znajdujące się przy szkołach zespoły boisk do gry m.in. w piłkę nożną, piłkę ręczną, koszykówkę czy siatkówkę, z których korzystają uczniowie, różne grupy sportowe oraz mieszkańcy gminy.

Jednym z najważniejszych obiektów turystycznych na obszarze gminy jest leżąca na szlaku bursztynowym osada zlokalizowana w Kruszy Zamkowej, jej powstanie datowane jest na pierwsze wieki naszej ery, zaznaczona na mapie *Magna Germania* geografa Klaudiusza Ptolemeusza jako słynne Askaukalis.

Do walorów przyrodniczych gminy zaliczyć można wyznaczone następujące formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich oraz liczne pomniki przyrody. Przez gminę przebiega wiele szlaków turystycznych. Dodatkowo znajduje się tutaj również wiele obiektów zabytkowych i obszarów o wysokich wartościach kulturowych.

OCHRONA ZDROWIA

Na obszarze analizowanej jednostki jedyną placówką zapewniającą podstawową opiekę medyczną jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej znajdujący się przy ul. Dworcowej 8 w Jaksicach. Dodatkowo pod tym samym adresem zlokalizowany jest jedyny na terenie gminy punkt apteczny „Panaceum”. Dostęp mieszkańców do aptek oraz specjalistycznej opieki medycznej i szpitala zapewniają pobliskie miasta, głównie Inowrocław. W związku z powyższym, wielu mieszkańców korzysta z zakładów opieki zdrowotnej zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz głównie w mieście Inowrocław.

POMOC SPOŁECZNA

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie gminy wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu. Bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniają środki finansowe z budżetu Gminy oraz środki z budżetu państwa. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób korzystające z pomocy społecznej w latach 2015-2019 na terenie gminy Inowrocław zmniejszyła się o 47,21%.

W 2020 r. najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – 158 rodzin oraz bezrobocia – 136 rodzin, następnie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 92 rodziny, a także niepełnosprawności – 89 rodzin.

Dodatkowo w ramach zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej w Łojewie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Żalinowie, Dzienny Dom „Senior+” w Żalinowie.

Centrum Integracji Społecznej w Łojewie zostało utworzone uchwałą nr XX/151/2012 Rady Gminy Inowrocław z dnia 12 września 2012 r. w sprawie utworzenia samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą Centrum Integracji Społecznej w Łojewie. Jest to jedyny CIS działający na terenach wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim. Jednostka realizuje zadania z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej dla osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie. Oferta centrum skierowana jest do osób znajdujących się w złej sytuacji materialnej, które nie mogą w pełni uczestniczyć w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Działania Centrum polegają na odbudowaniu i podtrzymywaniu u swoich uczestników umiejętności i chęci uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, nauce pełnienia ról społecznych zgodnych z oczekiwaniami w miejscu pracy, zamieszkania, odbudowaniu i podtrzymaniu zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku pracy. CIS zajmuje się przyuczeniem do zawodu oraz daje możliwość przekwalifikowania.

Kolejnym nowatorskim rozwiązaniem w zakresie opieki społecznej nad mieszkańcami było utworzenie spółdzielni socjalnej osób prawnych, której jednym z dwóch członków założycieli jest Gmina Inowrocław. Spółdzielnia Socjalna WIGOR powstała w lipcu 2017 r. Na zlecenie Gminy Spółdzielnia prowadzi w Żalinowie Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Dzienny Dom „Senior +”. Spółdzielnia otrzymała nagrodę od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kategorii: działalność społeczna i zaangażowanie na rzecz drugiego człowieka.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Żalinowie jest ukierunkowana na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób w nim przebywających oraz na integrację uczestników ze społecznością lokalną, poprzez

różnego rodzaju formy aktywizacji. Jest to ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Dzienny Dom „Senior+” w Żalinowie jest placówką, która aktywizuje seniorów z obszaru gminy Inowrocław. Celem jego działalności jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów, w szczególności zapewnienie wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+. Od 4 lat DDS+ prowadzony jest przez Spółdzielnię Socjalną WIGOR, która za jego prowadzenie otrzymała Certyfikat Zakup Prospołeczny.

Dodatkowo Spółdzielnia Socjalna WIGOR realizuje na terenie gminy liczne projekty finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W ramach projektów działają Kluby Seniora w 14 miejscowościach. Uczestnikami są mieszkańcy gminy, którzy potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Seniorzy spotykają się w każdym z 15 klubów 1 raz w tygodniu po 4 godziny, uczestniczą w zajęciach aktywizująco-integracyjnych, rehabilitacyjnych, komputerowych, a także w spotkaniach z pielęgniarką, psychologiem. Ponadto biorą udział w wyjazdach do największych ośrodków kulturalnych województwa kujawsko-pomorskiego oraz imprezach integracyjnych.

Gmina w Partnerstwie ze Spółdzielnią Socjalną WIGOR realizuje także projekt „Centrum Rodziny – wsparcie osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Inowrocław”. Jest to projekt skierowany do 33 mieszkańców gminy zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach zajęć uczestnicy nabywają nowe umiejętności społeczne i zawodowe. Objęci są szerokim wsparciem psychologicznym, odbywają spotkania z doradcą zawodowym oraz prawnikiem. Nad uczestnikami opiekę sprawuje animator lokalny, który zajmuje się także integracją uczestników ze społecznością lokalną.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy działania prowadzą:

- Dzielnicowi z Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu,
- Ochotnicze Straże Pożarne: OSP w Jacewie, OSP w Jaksicach, OSP w Gnojnie i OSP „Ognik” Piotrkowice.

W latach 2016-2020 odnotowano spadek wypadków drogowych na terenie gminy. Wzrost o 6,90% zanotowała natomiast liczba pożarów.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na terenie gminy brak jest scentralizowanej sieci ciepłowniczej. Funkcjonuje natomiast sieć gazowa, która zaopatruje w gaz ziemny miejscowości: Balin, Jacewo, Kłopot oraz Latkowo.

Ogólny stopień gazyfikacji obszaru gminy wynosi jedynie 4,34%. Dostęp do sieci kanalizacyjnej posiada około 20% mieszkańców. W pozostałych częściach gminy, niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturą techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe. Dużo lepiej przedstawia się sytuacja w zakresie podłączenia do sieci wodociągowej, gdzie dostęp do bieżącej wody posiadają niemal wszyscy mieszkańcy gminy. Badania jakości wody wykazały brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy. Analizowana jednostka posiada również zadowalający stan sieci energetycznej oraz uporządkowany system gospodarki odpadami.

Zgodnie z badaniem ankietowym wśród mieszkańców gminy, do najistotniejszych problemów z zakresu infrastruktury technicznej zaliczono niewystarczający stan sieci gazowej i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz brak sieci światłowodowej.

ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Diagnoza wykazała osiągnięcie przez budżet Gminy coraz wyższych dochodów. W ciągu ostatnich 5 lat dochody wzrosły o 27,79%, z czego dochody majątkowe zwiększyły się o 287,11%, a dochody bieżące o 23,96%. W ciągu analizowanych lat, co roku wypracowywano nadwyżkę operacyjną, co uznać należy za pozytywny aspekt planowania i wykonywania dochodów i wydatków bieżących w Gminie. Jeżeli chodzi o wynik budżetowy to nadwyżkę budżetową, udało się wypracować jedynie w roku 2016, natomiast w latach 2017-2020 realizacja budżetu Gminy zakończyła się deficytem.

ANALIZA SWOT

Gmina Inowrocław podejmuje działania wykorzystujące swój potencjał w celu dostosowania do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że występuje wiele czynników sprzyjających rozwojowi Gminy (tzw. **szanse i mocne strony**).

Poniżej przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wywierające wpływ na dalszy rozwój Gminy

Tabela 1. Analiza SWOT – Położenie i infrastruktura komunikacyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, • Przebiegające przez obszar gminy drogi krajowe nr 15 i 25, • Duża liczba linii kolejowych, • Sąsiedztwo Inowrocławia, • Położenie na terenie Kujaw Zachodnich, • Działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny części dróg, • Niedostateczna sieć ścieżek rowerowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej, • Położenie nad rzeką Noteć. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – Demografia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby ludności, • Dodatnie saldo migracji, • Duża liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Malejący przyrost naturalny, • Rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym, • Różnica pomiędzy liczbą zameldowanych mieszkańców, a liczbą rzeczywiście zamieszkujących gminę.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Napływ nowych mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – Gospodarka i rynek pracy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • Wzrastająca przedsiębiorczość mieszkańców, • Położenie gminy przy Inowrocławiu, pozwalające nawiązywać atrakcyjne kontakty handlowe • Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • Zmniejszający się poziom bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak firm o dużym zatrudnieniu na terenie gminy, • Brak wyznaczonej strefy inwestycyjnej na obszarze gminy, • Zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym, • Emigracja ludności do większych miast – zwłaszcza osób młodych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost gospodarczy kraju; • Budowa nowych zakładów na terenie gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spowolnienie gospodarcze w kraju, • Zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Analiza SWOT – Kultura, sport i rekreacja

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Liczne szlaki turystyczne przebiegające przez gminę, • Askaukalis w Kruszy Zamkowej, • Bogate dziedzictwo niematerialne, na które składa się kultura ludowa Kujaw, • Bliskość Inowrocławia, stanowiącego ważny ośrodek uzdrowski i wypoczynkowy, • Aktywność mieszkańców w klubach sportowych, stowarzyszeniach i świetlicach wiejskich, • Funkcjonowanie instytucji kultury, • Organizacja wielu imprez i wydarzeń kulturalnych, w tym m.in. Stoły Wielkanocne, Międzynarodowe Mistrzostwa Rzeźbienia, Plener Malarski, Święto Dyni, Gala Stanisławy, Carving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększony ruch turystyczny, • Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych gminy, • Bliskość Inowrocławia, • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej, • Urozmaicanie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury, • Możliwość rozwoju sportu w oparciu o przygotowaną bazę obiektów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek możliwości finansowania kultury i sportu, • Spadająca aktywność społeczna, • Konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w mieście Inowrocław.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do sieci gazowej w kilku miejscowościach, • Rozbudowana sieć wodociągowa zaopatrująca niemal wszystkich mieszkańców gminy w wodę, • Zadawalający stan sieci elektroenergetycznej, • Brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy, • Uporządkowany system gospodarki odpadami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczny stopień skanalizowania obszaru gminy, • Korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, spośród których część jest w niedostatecznym stanie technicznym, • Brak szybkiego Internetu w części gminy, • Niewielka ilość osób podłączonych do sieci gazowej w skali gminy, ze względu na funkcjonowanie sieci na niewielkim obszarze.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej, • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; • Powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, • Wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, • Rozwój szybkiego Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca produkcja odpadów komunalnych oraz niewłaściwe postępowania z odpadami przez część właścicieli nieruchomości, • Niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, • Rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, • Niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości, • Brak dofinansowania zewnętrznego.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Analiza SWOT – Ochrona środowiska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy, • Występujące walory przyrodnicze w tym znajdujący się na terenie gminy Obszar Chronionego Krajobrazu, • Inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo niska lesistość, • Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione, • Brak występujących obszarów o znacznej różnorodności krajobrazowej, ekosystemowej, siedliskowej i gatunkowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, • Ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, • Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Napływ zanieczyszczeń powietrza spoza obszaru gminy (w szczególności z kierunku zakładów chemicznych w Inowrocławiu), • Wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza spowodowany niską emisją, • Niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, • Powstawanie „dzikich” wysypisk, • Degradacja środowiska naturalnego (m.in. zamieszczenie powietrza), • Nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze).

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Analiza SWOT – kapitał społeczny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność społeczna mieszkańców, • Funkcjonowanie wielu organizacji, klubów i stowarzyszeń pozarządowych, • Podejmowanie istotnych ze społecznego punktu widzenia przedsięwzięć inwestycyjnych, • Pozyskiwanie przez Gminę środków pozabudżetowych, • Dostęp do szkolnictwa podstawowego na terenie gminy, • Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, • Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała liczba uczniów w gminnych szkołach, w stosunku do osób w wieku szkolnym mieszkających na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja obiektów pod rozwój społeczny, • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury społecznej, • Rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące koszty inwestycji, • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, • Migracja społeczeństwa do większych miast, • Niestabilna sytuacja geopolityczna i zdrowotna w Europie i na świecie.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Analiza SWOT – Pomoc społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie wielu instytucji pomocy społecznej na terenie gminy, które umożliwiają mieszkańcom pokonanie trudnych sytuacji życiowych, rozwiązanie problemów, okazują wsparcie, zaspokoją podstawowe potrzeby oraz udzielają pomocy psychologicznej dla osób i rodzin, które tego potrzebują, • Funkcjonowanie na terenie gminy Środowiskowego Domu Samopomocy w Żalinowie oraz Dziennego Dom „Senior +” w Żalinowie, • Funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej w Łojewie, • Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudne warunki mieszkaniowe wielu rodzin.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców, • Nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, • Wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej, • Efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej oraz koordynacja tych działań, • Kontynuacja i realizacja nowych projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, • Rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia, • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych, • Rosnąca liczba osób przebywających w DPS-ie • Bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, • Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii, • Zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczzonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

WIZJA I MISJA

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą **wizję rozwoju Gminy Inowrocław**:

W ROKU 2030 GMINA INOWROCŁAW JEST ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DLA MIESZKAŃCÓW I INWESTORÓW, ZAPEWNIAJĄCYM DOSTĘP DO SPRAWNEJ I BEZPIECZNEJ INFRASTRUKTURY, CIEKAWEJ OFERTY ZATRUDNIENIOWEJ ORAZ DBAJĄCYM O SWOJE ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE.

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jego ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze społeczno-gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki oraz wzrost atrakcyjności w oczach mieszkańców i turystów.

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Uwzględniając powyższe, określono następującą **misję Gminy Inowrocław**:

ZASPOKAJANIE POTRZEB WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW, W TYM OSÓB MŁODYCH I STARSZYCH, TWORZENIE DOGODNYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU POWSTAWANIA NOWYCH MIEJSC PRACY, ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEJ ORAZ DBANIE O SWOJE WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytyczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

- Rozwój aktywności społecznej mieszkańców,

Wymiar gospodarczy:

- Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej w oparciu o bliskość miasta Inowrocław,

Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura):

- Ochrona środowiska oraz zrównoważone i harmonijne kształtowanie ładu przestrzennego.

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 9. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cele strategiczne		
1. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców	2. Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej w oparciu o bliskość miasta Inowrocławia	3. Ochrona środowiska oraz zrównoważone i harmonijne kształtowanie ładu przestrzennego
Cele operacyjne		
1.1. Wzrost jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osiedleńczej zwłaszcza dla osób młodych	2.1. Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej	3.1. Współpraca dla rozwoju regionu
1.2. Aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, zwłaszcza osób starszych	2.2. Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej	3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego
1.3. Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej,	2.3. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców	3.3. Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego

Cel strategiczny: 1. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców:

Cel operacyjny 1.1. Wzrost jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osiedleńczej zwłaszcza dla osób młodych,

Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, zwłaszcza osób starszych,

Cel operacyjny 1.3. Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej, zwłaszcza dla osób młodych.

Rozwój aktywności społecznej mieszkańców wpływa na przewagę konkurencyjności danej jednostki. W ramach wyżej wymienionego celu wyznaczono trzy cele operacyjne.

Pierwszy z nich zakłada działania z zakresu poprawy jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osiedleńczej. Obejmuje on działania z zakresu wyznaczania nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, budowę nowych mieszkań na wynajem z opcją wykupu, rozwój poradnictwa dla osób młodych w zakresie mieszkalnictwa. Kolejnym kierunkiem jest wspieranie zdobywania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji przez młodych ludzi poprzez rozwój oferty edukacyjnej. Realizowane działania dla osób młodych sprzyjają rozwojowi społeczno-ekonomicznemu jednostki, gdyż to młodzi ludzie stanowią siłę napędową współczesnych społeczeństw.

Istotnym aspektem jest również zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, gdyż odczucia z tym związane w znacznym stopniu wpływają na jakość życia w gminie. Poprawa tego stanu realizowana będzie poprzez zwiększanie liczby patroli policyjnych, realizację programów profilaktycznych, wsparcie OSP.

Istotnym aspektem jest również aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, zwłaszcza osób starszych. Do działań w tej sferze należy m.in. funkcjonowanie spółdzielni socjalnej, wsparcie podmiotów zewnętrznych i organizacji społecznych w zakresie realizacji zadań publicznych aktywizacja osób starszych, wsparcie i aktywacja osób z niepełnosprawnościami, wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa sprawia, iż kluczowa jest intensyfikacja działań samorządu w tym zakresie, a także działań z zakresu wsparcia osób młodych.

Kolejnym celem rozwoju kapitału społecznego są działania wzmacniające ofertę kulturową i promocję Gminy oraz wyposażenie miejsc integracji społecznej. Realizacja tego celu operacyjnego wpłynie jednocześnie na poczucie tożsamości lokalnej oraz zbuduje uczucie wspólnoty wszystkich mieszkańców. Do działań w tej sferze należy m.in. kultywowanie

tożsamości lokalnej i dziedzictwa kulturowego Kujaw Zachodnich, poprawa stanu obiektów zabytkowych oraz rozwój miejsc integracji społecznej. Dodatkowo poprzez organizację imprez i wydarzeń kulturalnych, integracyjnych oraz promocję, nastąpi wypromowanie Gminy, co przyczyni się do wzrostu jej atrakcyjności pod względem turystycznym i osiedleńczym.

Tabela 10. Cel strategiczny: 1. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1					
Wzrost jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osiedleńczej zwłaszcza dla osób młodych					
1. Rozwój oferty mieszkaniowej	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększona powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową; – Nowe mieszkania gminne przeznaczone na wynajem z opcją wykupu, – Rozwój poradnictwa dla młodych ludzi w zakresie mieszkalnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową [ha]; – Liczba wybudowanych nowych mieszkań gminnych przeznaczonych na wynajem z opcją wykupu [szt.]; – Liczba udzielonych porad w zakresie mieszkalnictwa [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Podmioty realizujące zabudowę mieszkaniową. 	2021-2030
2. Wspieranie zdobywania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji przez młodych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój oferty edukacyjnej w jednostkach oświatowych podległych Gminie Inowrocław; – Zwiększone wsparcie dla jednostek oświatowych, – Rozwój pozaszkolnej oferty rozwoju osobistego młodych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zajęć dodatkowych [szt.]; – Liczba jednostek oświatowych objęta dodatkową ofertą edukacyjną [szt.]; – Liczba wydarzeń promujących naukę [szt.]; – Wysokość kwoty przekazana jednostkom oświatowym [zł]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Jednostki oświatowe podległe Gminie Inowrocław. 	2021-2030
3. Poprawa poziomu bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie liczby patroli policyjnych; – Wysoki poziom bezpieczeństwa; – Wzrost świadomości społecznej, zwłaszcza 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń [szt.]; – Liczba stwierdzonych pożarów [szt.]; – Liczba miejscowych zagrożeń [szt.]; 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Gmina Inowrocław; – Publiczne Szkoły Podstawowe; – Gminne Przedszkole Samorządowe; 	2021- 2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	<p>dzieci i młodzieży, w zakresie bezpieczeństwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niska liczba pożarów; - Dopuszaenie jednostek OSP. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych zajęć z zakresu bezpieczeństwa w przedszkolach i szkołach [szt.]; - Liczba wydanych tytułów publikacji z zakresu bezpieczeństwa [szt.]; - Liczba wdrożonych usprawnień infrastrukturalnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym [szt.]; - Liczba doposażonych OSP w sprzęt [szt.]. 		<ul style="list-style-type: none"> - Organizacje pozarządowe; - Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu; - Jednostki OSP z obszaru gminy Inowrocław; - Państwowa Straż Pożarna. 	
Cel operacyjny 1.2					
Aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, zwłaszcza osób starszych					
1. Rozwój kapitału społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcjonowanie spółdzielni socjalnej; - Wsparcie podmiotów zewnętrznych i organizacji społecznych w zakresie realizacji zadań publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba funkcjonujących spółdzielni socjalnych [szt.], - Liczba wspartych podmiotów zewnętrznych i organizacji społecznych w zakresie realizacji zadań publicznych [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; - Fundusze prywatne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; - Instytucje pomocy społecznej działające na obszarze gminy Inowrocław; - Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
2. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej poprzez rozwój usług społecznych i wzbogacenie oferty w zakresie organizacji czasu wolnego dla seniorów	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwinięta oferta usług społecznych skierowanych do seniorów, - Nowe programy aktywizujące osoby starsze. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba działań aktywizujących skierowanych do osób starszych [szt.]; - Liczba uczestników działań aktywizujących [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; - Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
3. Wsparcie i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom usług dla osób niepełnosprawnych, – Rozwój usług opiekuńczych; – Dostosowanie obiektów infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym likwidacja barier architektonicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba działań aktywizujących skierowanych do osób z niepełnosprawnościami [szt.]; – Liczba uczestników działań aktywizujących [os.], – Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem [os.]; – Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; – Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
4. Wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększona liczba programów profilaktycznych; – Spadek liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów profilaktycznych [szt.]; – Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny [szt.]; – Liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; – Instytucje pomocy społecznej działające na obszarze gminy Inowrocław; – Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
Cel operacyjny 1.3					
Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej, zwłaszcza dla osób młodych					
1. Promocja Gminy w środkach masowego przekazu, w tym działania marketingowe zachęcające do zamieszkania w gminie	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost zainteresowania osiedleniem się na terenie gminy; – Wzrost liczby mieszkańców; – Zwiększony ruch turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba mieszkańców gminy [os.]; – Liczba turystów odwiedzających gminę [os.]; – Liczba przeprowadzonych działań marketingowych [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław. 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Kultywowanie tożsamości lokalnej i dziedzictwa kulturowego Kujaw Zachodnich przez mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwinięta oferta kulturalna; - Wysokie poczucie przynależności do kultury regionu; - Wzrost rozpoznawalności kultury Kujaw Zachodnich wśród mieszkańców i turystów; - Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych [szt.]; - Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach; - Jednostki oświatowe; - Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
3. Zachowanie i dbanie o obecne obiekty zabytkowe	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu obiektów zabytkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwota przeznaczona na działania renowacyjne obiektów zabytkowych [zł]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; - Fundusze prywatne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Jednostki podległe Gminie Inowrocław; - Właściciele obiektów zabytkowych. 	2021-2030
4. Rozwój miejsc integracji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie miejsc integracji społecznej; - Organizacja imprez integracyjnych; - Wyposażenie miejsc integracji i rekreacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba stworzonych miejsc integracji społecznych [szt.]; - Liczba organizowanych imprez integracyjnych [szt.]; - Liczba wyposażonych miejsc integracji i rekreacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 2. Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej w oparciu o bliskość miasta Inowrocław:

Cel operacyjny 2.1. Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej,

Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,

Cel operacyjny 2.3. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.

Jedną z barier gospodarczych obszaru gminy jest mała liczba atrakcyjnych miejsc pracy, co powoduje emigrację ludzi młodych i wykształconych do większych miast oraz niską bazę gospodarczą gminy. Wobec tego kluczowym stają się działania mające na celu rozwój atrakcyjności inwestycyjnej gminy i przyciągnięcie nowych inwestorów poprzez m.in. wytyczenie nowych obszarów inwestycyjnych. Ważne są również działania zachęcające mieszkańców poprzez materiały promocyjne i szkolenia do doskonalenia swoich umiejętności oraz prowadzenie działań tworzących nowe miejsca pracy.

Dodatkowo nie należy zapominać również o infrastrukturze technicznej, która oprócz podnoszenia jakości życia mieszkańców, wpływa na możliwość prowadzenia kolejnych inwestycji na danym obszarze, podwyższając jego atrakcyjność inwestycyjną. W związku z powyższym do kierunków rozwoju z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zaliczone zostały inwestycje w rozwój i poprawę dostępu do infrastruktury gazowniczej, wodno-kanalizacyjnej, światłowodowej, drogowej i gospodarowania odpadami. Odpowiedniej jakości sieć dróg i wyposażenie w infrastrukturę okołodrogową wpływa na jakość warunków życia mieszkańców oraz funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie również postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb powodowanych rozwojem inwestycji.

Tabela 11. Cel strategiczny 2: Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej w oparciu o bliskość miasta Inowrocław

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1 Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej					
1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	– Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych.	– Powierzchnia terenów inwestycyjnych [ha].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Inowrocław.	2021-2030
2. Działania zachęcające do współpracy przedsiębiorców oraz tworzenie nowych ofert wspierających inwestorów	– Rozwinięta oferta wspierająca przedsiębiorców i inwestorów; – Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy.	– Liczba organizowanych działań zachęcających do współpracy między przedsiębiorcami z obszaru gminy [szt.]; – Liczba ofert wspierających inwestorów [szt.]. – Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Inowrocław; – Przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w gminie.	2021-2030
Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej					
1. Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	– Wysokiej jakości infrastruktura techniczna; – Zwiększony dostęp mieszkańców do sieci kanalizacyjnej; – Zapewnienie bieżących dostaw wody.	– Długość sieci wodociągowej [km]; – Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej [os.]; – Długość sieci kanalizacyjnej [km]; – Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [os.]; – Liczba wybudowanych SUW [szt.]; – Liczba zmodernizowanych SUW [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Inowrocław; – Gminny Zakład Komunalny Inowrocław.	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Modernizacja dróg i budowa infrastruktury okołodrogowej, w tym budowa ścieżek rowerowych w powiązaniu z istniejącymi i planowanymi ścieżkami w regionie	<ul style="list-style-type: none"> – Dobry stan techniczny dróg; – Wzrost długości ścieżek rowerowych w gminie; – Wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość zmodernizowanych dróg [km]; – Długość ścieżek rowerowych [km]; – Długość oświetlenia ulicznego [km]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; 	2021-2030
3. Rozwój sieci gazowej	<ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa sieci gazowej; – Zwiększenie liczby przyłączy gazowych do budynków; – Wzrost liczby ludności korzystających z sieci gazowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość sieci gazowej [km]; – Liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej [os.]; – Liczba przyłączy gazowych do budynków [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Środki własne przedsiębiorstw gazowniczych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Przedsiębiorstwa gazownicze. 	2021-2030
4. Rozwój sieci światłowodowej	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie długości sieci światłowodowej; – Zwiększenie liczby przyłączy światłowodowych do budynków; – Zapewnienie dostępu do szybkiego i sprawnego łącza internetowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość sieci światłowodowej [km]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Przedsiębiorstwa świadczące usługi telekomunikacyjne. 	2021-2030
5. Rozwój systemu gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> – Sprawny system gospodarowania odpadami komunalnymi; – Realizacja założeń Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu 	<ul style="list-style-type: none"> – Ilość odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny [Mg]; – Ilość zneutralizowanych odpadów zawierających azbest [Mg]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.3					
Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców					
1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców poprzez działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom wiedzy mieszkańców z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej; - Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zarejestrowanych nowych podmiotów gospodarczych [szt.]; - Liczba uczestników działań edukacyjnych [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław; - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; - Jednostki oświatowe podległe Gminie Inowrocław; - Organizacje pozarządowe. 	2021-2030
2. Budowa inkubatora przedsiębiorstwa lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poziomu zatrudnienia; - Spadek bezrobocia na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]; - Stopa bezrobocia [%]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy Inowrocław. 	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 3. Ochrona środowiska oraz zrównoważone i harmonijne kształtowanie ładu przestrzennego:

Cel operacyjny 3.1. Poprawa estetyki Gminy,

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego,

Cel operacyjny 3.3. Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego.

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Jest on jednym z podstawowych elementów wpływających na postrzeganie atrakcyjności gminy.

Uporządkowana przestrzeń wpływa na zrównoważony rozwój i prawidłowe funkcjonowanie gminy, dlatego tak ważna jest aktualizacja dokumentów planistycznych porządkująca przestrzeń gminy oraz zachowanie obecnych i wyodrębnienia potencjalnych nowych obszarów rozwojowych, które tworzyłyby harmonijny układ z już istniejącymi. Istotnymi elementami każdego układu przestrzennego jest również infrastruktura techniczna i komunikacyjna oraz środowisko przyrodnicze.

Cechą zrównoważonego i harmonijnego rozwoju jest właśnie równowaga pomiędzy tymi elementami, która polega na wyodrębnieniu mocnych stron każdego elementu i niwelowaniu działań powodujących negatywne skutki i konsekwencje.

Ponadto do zrównoważonego rozwoju analizowanej jednostki zaliczyć trzeba również udział mieszkańców w życiu społecznym gminy. Do głównych działań w tej sferze należy wspieranie organizacji pozarządowych oraz propagowanie idei wolontariatu, poprawa jakości funkcjonowania instytucji administracji publicznej oraz zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego.

W sferze środowiskowej głównym celem jest poprawa stanu środowiska naturalnego. Największym problemem jest kwestia smogu, który w okresie grzewczym jest dość mocno uciążliwy dla mieszkańców, dlatego głównym działaniem jest realizacja działań niskoemisyjnych w ramach poprawy stanu powietrza atmosferycznego, w tym wymiana źródeł ciepła, inwestycje w odnawialne źródła energii, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych. Dodatkowo zakłada się również prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców.

W ramach poprawy spójności zagospodarowania przestrzennego wskazuje się na bieżącą aktualizację dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe gminy.

Tabela 12. Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska oraz zrównoważone i harmonijne kształtowanie ładu przestrzennego

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1					
Współpraca dla rozwoju regionu					
1. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz propagowanie idei wolontariatu	<ul style="list-style-type: none"> – Optymalne wsparcie dla organizacji pozarządowych; – Wystarczająca liczba wolontariuszy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wysokość kwoty przeznaczonej na wsparcie organizacji pozarządowych [zł]; – Liczba organizacji pozarządowych [szt.]; – Liczba wolontariuszy [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
2. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji administracji publicznej	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępności usług publicznych świadczonych elektronicznie; – Wzrost dostępności informacji o wydarzeniach w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ilość usług w formie elektronicznej w instytucjach samorządowych [szt.]; – Ilość aktualności, informacji na stronach internetowych lub innych kanałach elektronicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; 	2021-2030
3. Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie udziału mieszkańców mniejszych sołectw w życiu społecznym gminy 	<ul style="list-style-type: none"> – Wysokość kwoty przeznaczonej na wsparcie poszczególnych sołectw [zł]. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław. 	2021-2030
Cel operacyjny 3.2					
Poprawa stanu środowiska naturalnego					
1. Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach poprawy stanu powietrza atmosferycznego, w tym wymiana źródeł ciepła,	<ul style="list-style-type: none"> – Spadek emisji zanieczyszczeń, – Poprawa komfortu cieplnego w budynkach, – Poprawa efektywności energetycznej budynków; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba wymienionych źródeł ciepła [szt.]; – Liczba inwestycji w odnawialne źródła energii [szt.]; 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Gminy Inowrocław; – Jednostki podległe Gminie Inowrocław; – Mieszkańcy Gminy. 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
inwestycje w odnawialne źródła energii, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych	– Wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	– Liczba termomodernizowanych obiektów użyteczności publicznej [szt.]; – Liczba termomodernizowanych budynków komunalnych [szt.];	– Środki własne mieszkańców.		
2. Prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców	– Zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców.	– Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Inowrocław; – Jednostki podległe Gminie Inowrocław; – Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Inowrocław.	2021-2030
Cel operacyjny 3.3 Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego					
1. Bieżąca aktualizacja dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe gminy	– Stała aktualizacja zapisów w dokumentach planistycznych.	– Powierzchnia terenów, których dotyczy aktualizacja w zakresie zapisów w dokumentach planistycznych [ha].	– Budżet własny Gminy.	– Urząd Gminy Inowrocław.	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Inowrocław

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego¹ powierzchnia gminy Inowrocław wynosi 17 165 ha, co stanowi 16,93% powierzchni powiatu inowrocławskiego i 0,96% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. W strukturze funkcjonalnej gminy największy udział procentowy w powierzchni jednostki stanowią użytki rolne (88,3%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (4,81%).

Do tej pory w Studium w strukturze gminy wyróżnić można było następujące elementy (jednostki) struktury przestrzennej:

- I – północną – obejmującą północną część gminy aż do drogi nr 15 i bazy lotniczej w Łatkowie; obszar ten podzielić można umownie na trzy podstrefy:
 - a) zachodnią – na zachód od linii kolejowej Jaksice – Mimowola,
 - b) centralną – pomiędzy liniami kolejowymi Jaksice – Mimowola i Jaksice – Inowrocław,
 - c) wschodnią – na wschód od linii Jaksice – Inowrocław.
- II – wschodnią – obejmuje część gminy leżącą na wschód od miasta, na południe od bazy w Łatkowie i na północny-wschód od Noteci; wyróżnić tu można co najmniej 3 mniejsze jednostki:
 - a) „ekologiczną” – leżącą w różnych częściach wschodniej części gminy i nieciągłą przestrzennie – są to obszary zajmowane przez łąki i tereny podmokłe, tworzące ciągi ekologiczne – w okolicach Słońska, Marcinkowa i Karczyna,
 - b) południową – pomiędzy Jeziorem Szarlejskim a Notecią – jednostka ta oddzielona jest od obszarów sąsiednich naturalnymi barierami przestrzennymi,
 - c) (największą) pozostałą część o charakterze rolniczo-osadniczym (obszar ten wykazuje pewne różnice pomiędzy częścią północną i południową), jest nieciągła (dzielona elementami „ekologicznymi”),
- III - południową – leżącą na południe od Noteci – obszar ten oddzielony jest od pozostałej części gminy rzeką Noteć, nie posiada żadnych bezpośrednich połączeń z pozostałą częścią gminy; integralność z Inowrocławiem (a poprzez miasto – z innymi częściami gminy), zapewnia most na drogach 15/25 pomiędzy Tupadłami a dzielnicą Mątwy,
- IV - południowo-zachodnią – leżącą pomiędzy Notecią a miastem Inowrocław (miejscowości Batkowo i Popowice) – obszar ten nie posiada żadnych bezpośrednich połączeń z pozostałą częścią gminy; dostępność z zewnątrz zapewniają tylko dwie drogi łączące z Inowrocławiem i jedna biegnąca w kierunku Pakości.

¹ Dostępne dane GUS z 2014 r.

Rysunek 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Inowrocław

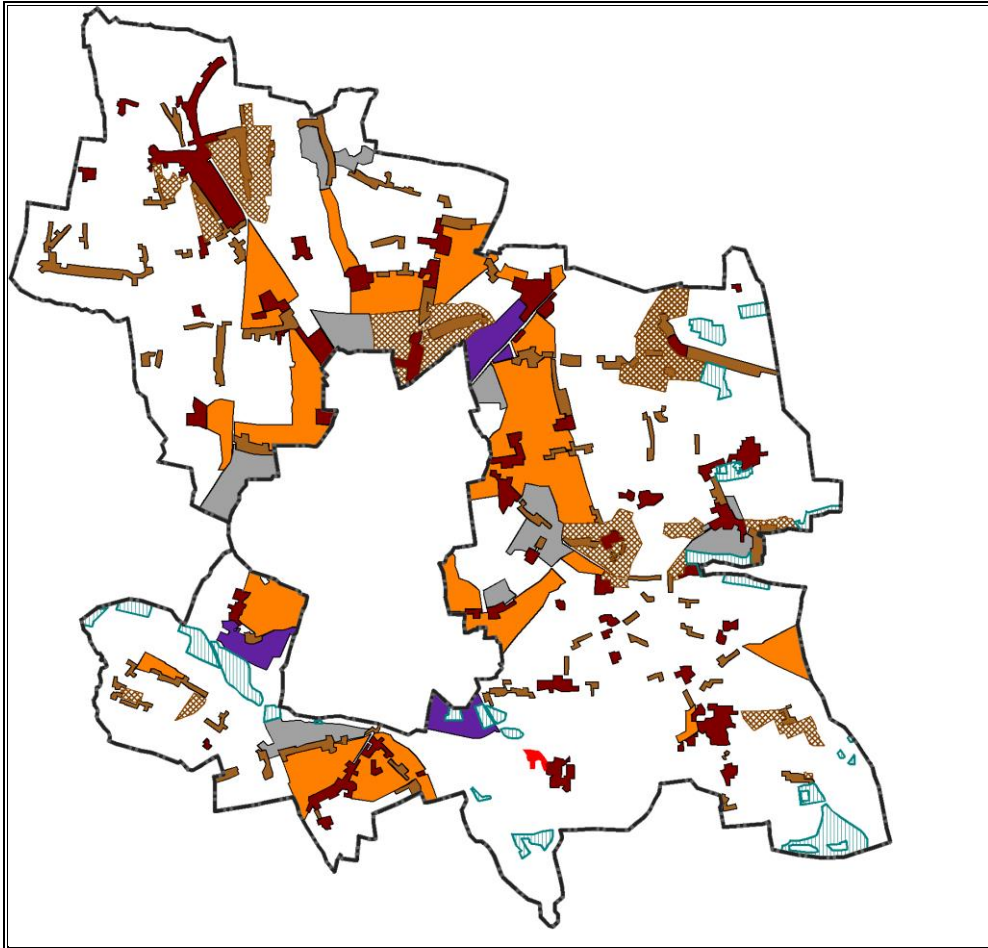
Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Inowrocław

W sferze rozwoju przestrzennego, gmina nie posiada występujących znaczących przeszkód ograniczających rozwój sieci osadniczej. Do mniej znaczących wymienić można głównie tereny zamknięte w użytkowaniu wojskowym, gleby wysokich klas, tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych, bariery fizycznogeograficzne (głównie Noteć z doliną) oraz linie komunikacyjne.

Na terenie gminy nie ma jednoznacznych obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej. Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi oraz w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądanym ze względów ekonomicznych, ekologicznych i związanych z racjonalizacją zarządzania gminą (realizacja zadań własnych).

Natomiast głównymi obszarami w gminie Inowrocław przeznaczonymi dla rozwoju funkcji gospodarczych (w tym lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych) są tereny położone przy północno-wschodniej części Inowrocławia w okolicy skrzyżowaniu dróg krajowych nr 15 i 25 (obwodnica Inowrocławia) oraz w kierunku południowo-wschodnim (miejscowość Sikorowo) i południowo-zachodnim (miejscowości Batkowo) od Inowrocławia.

Rysunek 2. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Inowrocław

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Inowrocław

Obecnie trwają prace nad nowym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław, w którym wskazane zostało, że pomimo, iż gmina zajmuje dosyć dużą powierzchnię i jest wewnątrznie zróżnicowana, to w jej przestrzeni nie wykształcają się zwarte, jednorodne i stosunkowo duże powierzchniowo jednostki struktury, cechujące się na tyle specyficznymi uwarunkowaniami rozwoju, które powinny być podstawą różnicowania rozwoju przestrzennego – polegającego na dostosowaniu kierunków zagospodarowania do obserwowanych różnic.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną identyfikuje się na podstawie zróżnicowań fizycznogeograficznych, a także aktualnego stanu i predyspozycji dla jego zmiany w zakresie pełnionych funkcji – a pod tym względem gmina jest jednostką jednorodną.

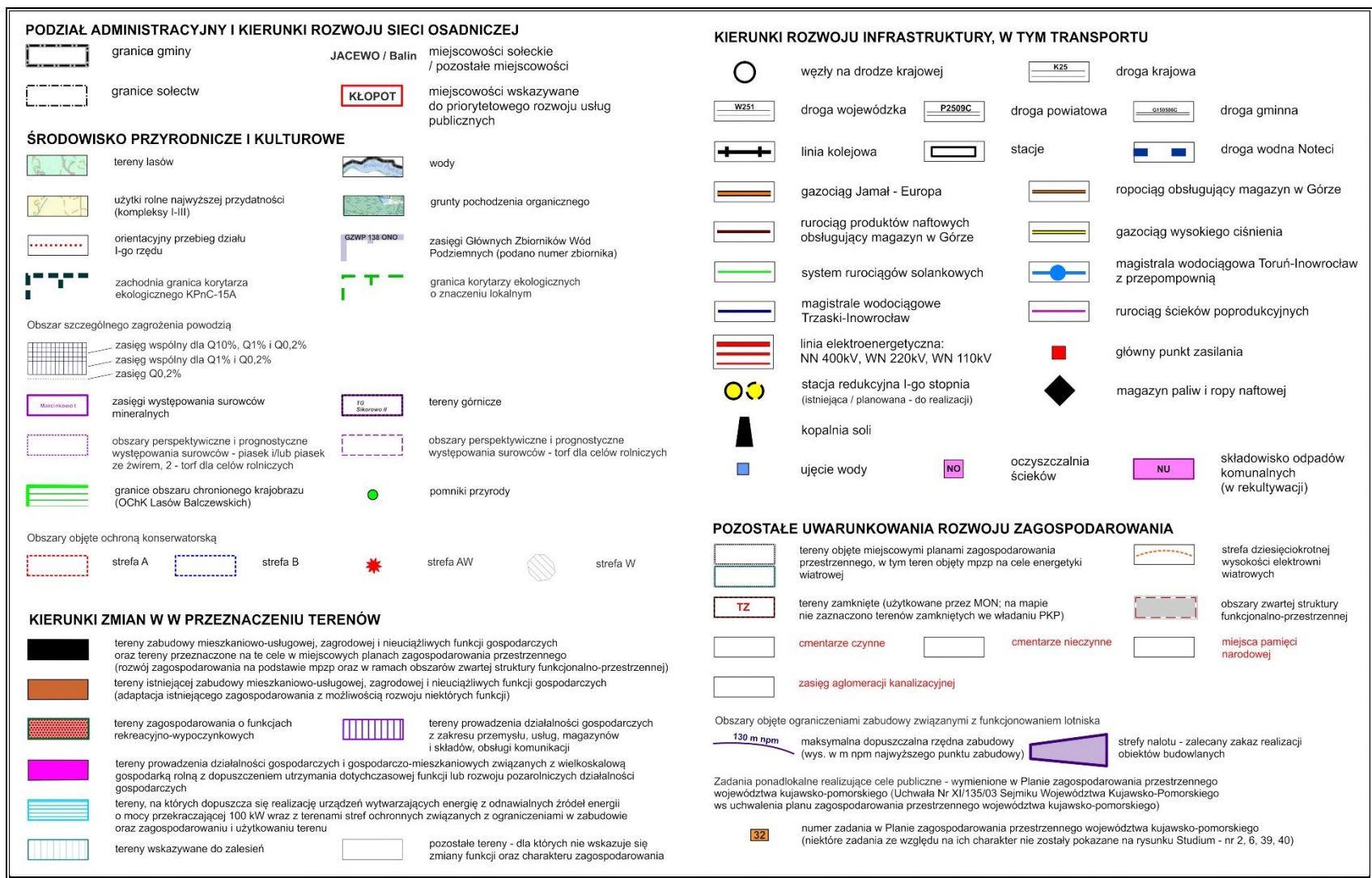
Obecnie do najważniejszych determinantów warunkujące rozwój gminy należy:

- podmiejskie położenie warunkujące przebieg większości procesów społeczno-gospodarczych na terenie gminy. W szczególności na terenie gminy nie wykształcił się ośrodek centralny, który byłby miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy, a więc powodujący ciężenia z terenu całej gminy. Na terenie gminy nie wykształciła się typowa hierarchia sieci osadniczej – wynikająca z rozmieszczenia usług. Mieszkańcy gminy w zakresie miejsc pracy, a także załatwiania codziennych potrzeb w zakresie usług komercyjnych i publicznych są w bardzo dużym stopniu zależni i powiązani z miastem Inowrocław;
- wykształcenie typowej struktury przestrzennej przez pojedyncze miejscowości w gminie polegającą na obecności części centralnej, będącej miejscem koncentracji lokalnych usług

i handlu i otoczonej zabudową wielodrożną. Zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów. Zdecydowana większość miejscowości jest także stosunkowo słabo wyposażona w zakresie usług. Podkreślić należy, że przy tego typu osadnictwie, nie ma w praktyce większego znaczenia liczba ludności poszczególnych miejscowości – bowiem przy braku koncentracji zabudowy, co ma miejsce w większości miejscowości, ludność ta jest stosunkowo silnie rozproszona w przestrzeni. Taki charakter zabudowy powoduje utrudnienia w sprawnej realizacji zadań samorządowych np. w zakresie obsługi w infrastrukturę techniczną;

- stosunkowo duży potencjał społeczno-gospodarczy miasta Inowrocław powoduje, że jest ono węzłem komunikacyjnym, w którym zbiegają się linie kolejowe oraz drogi - krajowe, wojewódzkie i część powiatowych. Powoduje to, że na większości terytorium gminy dominuje taki właśnie układ dośrodkowy dróg, dzięki któremu powiązania z miastem Inowrocław są stosunkowo korzystne (niewielkie odległości i krótki czas jazdy w transporcie indywidualnym);
- bardzo duża liczba miejscowości, w tym duża liczba miejscowości małych lub średniej wielkości. Oznacza to w praktyce brak możliwości wyposażenia większości z nich w instytucje usług publicznych – mogą one działać tylko w niewielkiej ich liczbie, co oznacza, że mieszkańcy większości miejscowości muszą wyjechać poza swoje miejsce zamieszkania dla zaspokojenia nawet podstawowych potrzeb;
- większość powierzchni posiadająca dobre lub bardzo dobre warunki rozwoju rolnictwa, co jest czynnikiem wpływającym ograniczająco na możliwości rozwoju działalności pozarolniczych. Dobre warunki rozwoju rolnictwa wyjaśniają genezę stosunkowo dużego rozproszenia zabudowy;
- warunki fizyczno-geograficzne, które są w niewielkim stopniu zróżnicowane – krajobraz gminy jest równinny, pozbawiony lasów.

Rysunek 4. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław - Legenda

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Inowrocław

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie kierunków rozwoju i zasad polityki przestrzennej wyznaczonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Inowrocław.

Główny rozwój przestrzenny gminy powinien być podporządkowany nadrzędnemu celowi, którym jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców, natomiast wszystkie działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy, w tym związane ze zmianami zagospodarowania, będą podporządkowane następującym priorytetom:

- zapewnienia wysokiej jakości życia,
- optymalne wykorzystanie walorów, ochrony, naprawy i wzbogacania środowiska przyrodniczego,
- ochrona, naprawa i wzbogacanie dziedzictwa kulturowego.

Ustala się następujące zasady polityki przestrzennej:

- Tereny istniejącej zabudowy:
 - Adaptacja z możliwością dokonywania przekształceń i rehabilitacji,
- Tereny mieszkaniowe:
 - Sukcesywne wyposażanie w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej oraz dążenie do wymiany nieekologicznych systemów grzewczych na niskoemisyjne,
 - Uwzględnienie możliwości stosowania indywidualnych urządzeń z zakresu energetyki odnawialnej (zwłaszcza solarnej i geotermii),
 - Dopuszczenie realizacji obiektów nieuciążliwych usług w ramach powyższej zabudowy.
- Tereny noworealizowanych obiektów użyteczności publicznej:
 - Projektowanie w taki sposób, aby umożliwić w przyszłości poszerzenie zakresu funkcji lub zmianę funkcji pierwotnej w kierunku realizacji działalności kulturalnych lub opiekuńczych dla ludności starszej,
- Tereny usługowe:
 - Wskazuje się miejscowości: Jaksice, Jacewo, Słońsko, Balczewo-Dziennice, Sławęcinek, Tupadły, Łojewo, Sikorowo, Kłopot, Cieślin, Orłowo, Gnojno do priorytetowego wyposażenia w usługi i przestrzenie publiczne. W miejscowościach tych skupiać się powinna największa koncentracja usług publicznych. Wyjątkiem są

działalności, które służą integracji lokalnej społeczności, zwłaszcza aktywizacji osób starszych (powinny one rozwijać się w większości miejscowości).

— Tereny działalności gospodarczych:

- Wykorzystanie bliskości Inowrocławia oraz dobrej dostępności drogowej gminy do rozwoju działalności gospodarczych typowych dla obszarów podmiejskich dużych miast,
- Wyznaczenie w wybranych lokalizacjach terenów dla rozwoju przedsiębiorczości o znaczeniu lokalnym, w małej skali przestrzennej,
- Wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko jako funkcji towarzyszących zabudowie mieszkaniowej lub zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- Dostosowanie charakteru działalności gospodarczej do lokalnych predyspozycji przestrzennych, z preferencją dla działalności o niewielkiej skali oddziaływać na środowisko,
- Dostosowanie do możliwości obsługi transportowej działalności wymagających intensywnego transportu surowców lub produktów, lub działalności związanych z intensywnym ruchem pojazdów ciężarowych (np. logistyka),
- Uwzględnienie stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenie naturalnych izolacji terenów działalności gospodarczych od terenów przyległych nowych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych.

— Tereny działalności rolniczych:

- Dostosowanie działalności rolniczej do lokalnych uwarunkowań, jako istotnej funkcji społeczno-gospodarczej gminy, przy założeniu promowania wielofunkcyjności, czyli wprowadzaniu pozarolniczych źródeł utrzymania.

— Tereny ochrony środowiska przyrodniczego:

- Dopuszczenie lokalizacji kładek i przejść pieszych oraz rowerowych nad rzeką Noteć, umożliwiających integrację przestrzenną terenów leżących na obu brzegach rzeki, jak też służących sieci ścieżek pieszych i dróg rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i turystyczno-rekreacyjnym – z zastrzeżeniem, że ich konstrukcja nie może być w kolizji z ewentualnym transportowym lub turystycznym wykorzystaniem rzeki,
- Ograniczanie gospodarki rolnej na terenach nieprzydatnych oraz stopniowe ich zalesianie,
- Zachowanie i odtwarzanie terenów zadrzewionych,

- Ograniczanie lokalizacji zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na terenach leśnych oraz dopuszczenie realizacji małej architektury związanej z ogólnodostępną infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”. Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ Gmina Inowrocław zaliczona została do Obszarów Strategicznej Interwencji zdefiniowanych jako:

- Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Inowrocławia,
- Obszar cechujący się niedoborem wody dla rolnictwa.

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Inowrocławia

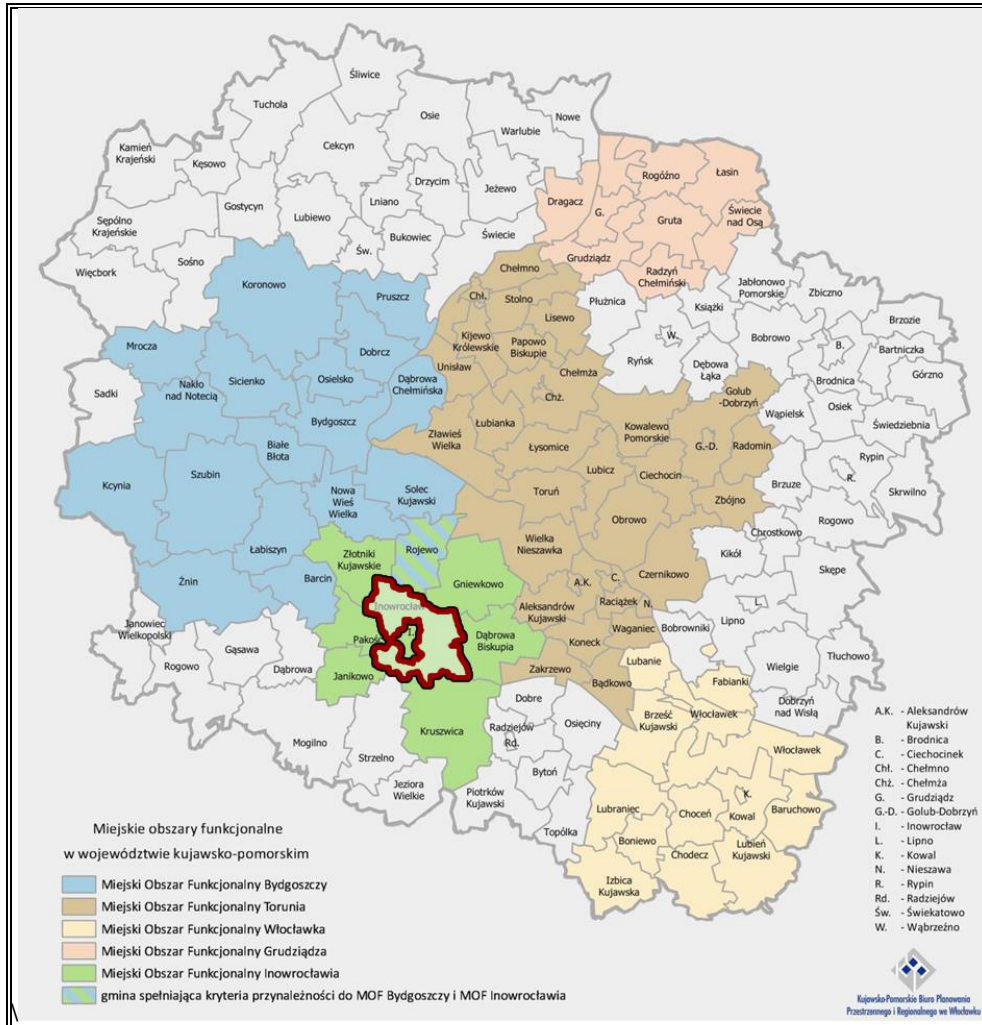
Gmina Inowrocław wraz z gminą Złotniki Kujawskie, Gniewkowo, Dąbrowa Biskupia, Kruszwica, Janikowo i Pakość oraz z miastem Inowrocław, tworzy tzw. Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia. Do tej pory Gmina Inowrocław funkcjonowała w ramach OSI dla Miasta Inowrocławia, pozostałe gminy powiatu inowrocławskiego skupione są wokół ORSG. MOF to założenie nowej strategii województwa przyjętej w grudniu 2020 r.

Gmina Inowrocław charakteryzuje się dużym potencjałem rolnictwa, który kształtuje typowo rolniczy charakter sąsiednich miejscowości wiejskich, należących do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Inowrocławia. Tylko nieliczne wsie rozwijają funkcje podmiejskie i ten rodzaj zagospodarowania jest bardzo słabo dostrzegalny w przestrzeni. Powiązania pomiędzy miastem a terenami otaczającymi opierają się głównie na codziennej aktywności mieszkańców i mają charakter bardzo zróżnicowany (społeczny, gospodarczy, administracyjny itp.), przy czym najsilniej wyrażają się w dużych udziałach osób dojeżdżających codziennie do pracy do Inowrocławia.

Zakłada się, że obszar funkcjonalny Inowrocławia pozostanie rejonem specyficznym, gdzie oddziaływanie miasta nie będzie się wiązać z ograniczaniem rolnictwa, a wręcz przeciwnie, miasto powinno stymulować rozwój tego sektora. Cechą charakterystyczną całego obszaru

funkcjonalnego Inowrocławia jest zatem występowanie w jego granicach terenów rolnych o wysokiej przydatności oraz obecność uzdrowiska w strukturze wielofunkcyjnego miasta.²

Rysunek 5. Położenie gminy Inowrocław na tle Miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

² Źródło: Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, *Określenie obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim*, 2016

Działania dotyczące MOF Inowrocławia w ramach kształtowania struktur i wzmacniania potencjału województwa powinny w szczególności polegać na:

- rozwoju potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu – uzupełniająca rola w obszarze kreowania ekosystemu innowacyjności w regionie poprzez inwestycje w sferze B+R, reindustrializacja, logistyka),
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług (szkolnictwo wyższe zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe, edukacja dorosłych, kultura, specjalistyczna ochrona zdrowia),
- rozwijaniu działalności o znaczeniu lokalnym, ale stanowiących bezpośrednio tło dla pełnienia funkcji regionalnych (edukacja na wszystkich poziomach, placówki wsparcia całodobowego, specjalistyczne poradnie, lokalne instytucje kultury, przestrzenie publiczne oraz aktywność fizyczna i integracja, sprawny transport miejski i podmiejski, stan środowiska w mieście – zwłaszcza stan powietrza),
- porządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deglomeracja przemysłu z centrów miast, zachowanie/rekonstrukcja zielonych pierścieni wokół miast),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (uzdrowisko, turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),
- rozwoju aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach do obszarów podmiejskich).

Obszar cechujący się niedoborem wody dla rolnictwa

W województwie kujawsko-pomorskim w najbliższych latach coraz bardziej kluczowym zasobem środowiska staje się woda, ze względu na coraz większe jej deficyty, wzmacniane zmianami klimatycznymi. Obecnie główny jej niedobór pojawia się przede wszystkim dla produkcji rolniczej i funkcjonowania środowiska. Nie wykluczone, że w nieodległej przyszłości pojawić się mogą ograniczenia również w poborze wody dla celów socjalno-bytowych czy przedsiębiorczości pozarolniczej.

W celu zapobieżenia niedoborowi wody niezwykle ważne są działania na rzecz racjonalizacji wykorzystania wody, wprowadzania rozwiązań minimalizujących jej zużycie oraz realizacja działań na rzecz zatrzymywania i gromadzenia wody. Priorytetowego znaczenia nabierają też działania na rzecz retencji wody i przeciwdziałanie występowaniu oraz skutkom suszy, które muszą być prowadzone w ciągu najbliższych lat z najwyższą determinacją.

Rysunek 6. Położenie Gminy Inowrocław na tle obszarów cechujących się niedoborem wody dla rolnictwa

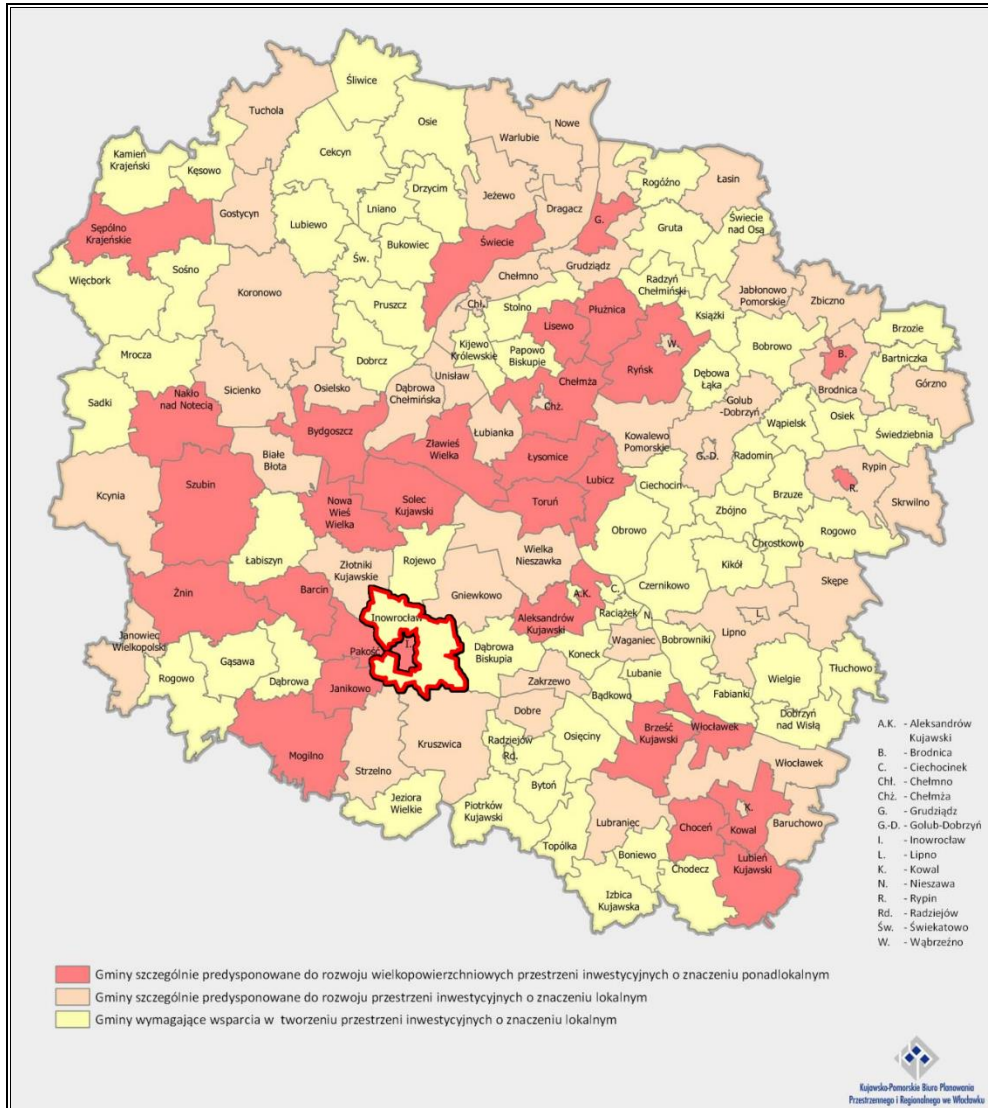
Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

KONCEPCJA ROZWOJU PRZESTRZENI INWESTYCYJNYCH NA TERENIE WOJ. KUJ.-POM.

Gmina Inowrocław została wskazana również, jako wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym. W związku z brakiem uwarunkowań sprzyjających rozwoju działalności na tych obszarach, wskazano działania z zakresu sprzyjania lokalnym przedsiębiorcom (łatwość uzbrojenia terenu, niższe koszty realizacji „wspólnej” infrastruktury, dróg dojazdowych, itp.), oraz poprawy ładu przestrzennego, podnoszenia jakości życia i minimalizowania oddziaływania na środowisko. Na terenie województwa w tym zakresie wyróżnia się trzy kategorie gmin pod względem potrzeby i charakteru wsparcia rozwoju terenów inwestycyjnych: gminy, w których są dostępne lub są możliwe do wskazania tereny inwestycyjne o skali wieloprzestrzennej, gminy w których są

dostępne tereny o znaczeniu lokalnym oraz gminy, w których należy dążyć do utworzenia terenów o znaczeniu lokalnym. Gmina Inowrocław należy do trzeciej kategorii.

Rysunek 7. Położenie Gminy Inowrocław na tle koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko - pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

OBSZAR PROWADZENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ (OPPT) INOWROCŁAWIA

Polityka terytorialna na terenie województwa prowadzona będzie na warunkach partnerskich przez Samorząd Województwa oraz partnerstwa samorządów gminnych i powiatowych. Przystąpienie samorządu gminnego lub powiatowego do partnerstwa na poziomach (II-IV) ma charakter dobrowolny. Gmina Inowrocław należy do poziomu III (MOF Inowrocławia) oraz IV (poziom związany z miastami powiatowym i obszarami powiązany z nimi funkcjonalnie) do OPPT Inowrocławia.

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji, jednak na podstawie informacji w uchwalonym Programie Rewitalizacji Gminy Inowrocław na lata 2017-2023 obszarami kluczowymi do wsparcia dla Gminy są następujące obszary rewitalizacji:

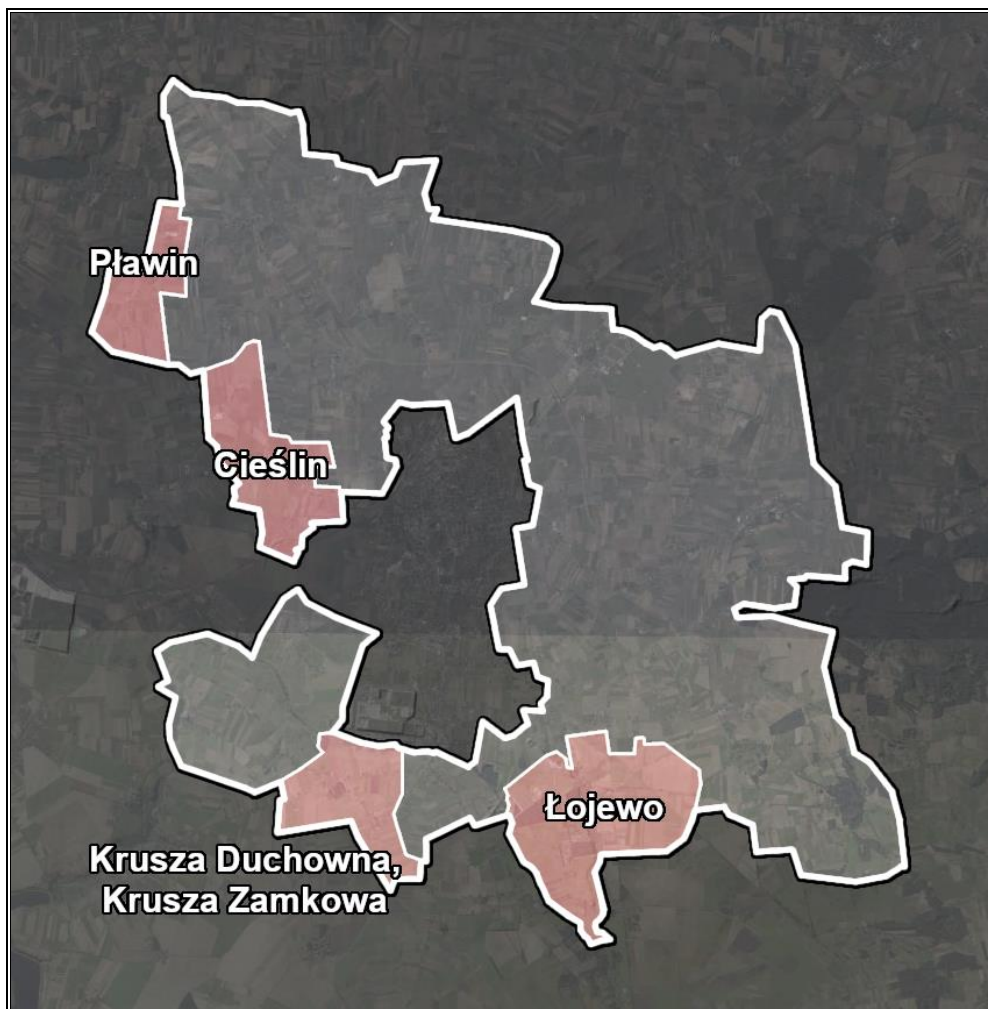
- sołectwo Cieślin,
- sołectwo Krusza Duchowna, Krusza Zamkowa,
- sołectwo Łojewo,
- sołectwo Pławin.

Obszary te obejmują tereny zdegradowane, z licznymi problemami społecznymi dotyczącymi ich mieszkańców. W sferze społecznej charakteryzują się wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym oraz wysoką liczbą beneficjentów pomocy społecznej, co wskazuje na znaczny poziom ubóstwa. Natomiast do problemów w sferze gospodarczej zaliczyć można znaczny udział osób bezrobotnych.

W celu wyzwolenia potencjału rozwojowego tych terenów, na ich obszarze zaplanowano szereg przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Skupiają się one na zapobieganiu zjawisku wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem poprzez organizację spotkań, warsztatów i programów wsparcia umożliwiając łatwiejszy dostęp do udziału w życiu kulturalnym i społecznym mieszkańców oraz rewitalizację obiektów i budynków użyteczności publicznej.

Rozwój w przyszłości tych obszarów pozytywnie wpłynie na stymulację procesów społecznych i gospodarczych całej gminy oraz pozwoli na wykształcenie się reprezentacyjnych terenów gminnych.

Rysunek 8. Obszary stanowiące potencjał rozwojowy Gminy Inowrocław

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Rewitalizacji dla Gminy Inowrocław na lata 2019-2023

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Inowrocław na lata 2021-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców gminy. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy Inowrocław.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Inowrocław,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy Inowrocław będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne wydziały i pracowników Urzędu Gminy Inowrocław oraz kierowników, dyrektorów jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Do stanowisk i podmiotów tych, przede wszystkim należą: Zastępca Wójta Gminy Inowrocław, Sekretarz Gminy Inowrocław, Skarbnik Gminy Inowrocław, Wydział Finansowy, Wydział Rozwoju i Bieżącego Utrzymania, Wydział Przestrzeni i Gruntów, Wydział Środowiska i Gospodarki Odpadami, Wydział Komunikacji i Spraw Społecznych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Integracji Społecznej w Łojewie, GZK, Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach, placówki oświatowe.

Rada Gminy będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, za których realizację odpowiadać mogą organizację pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy oraz mieszkańcy gminy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy

partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Inowrocław (liderem i koordynatorem).

Rysunek 9. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Inowrocław będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecenie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo, rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów

wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie w Urzędzie Gminy do wglądu. Na stronie internetowej znajdować się będą również informacje w zakresie spotkań oraz realizowanych działań w ramach dokumentu. Stąd wszyscy zainteresowani będą mogli czerpać informację i wziąć udział w organizowanych spotkaniach dotyczących realizacji Strategii.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy Inowrocław, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.).

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

W ostatnim roku badania stopnia realizacji założeń Strategii, tj. 2030 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierające podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych Gminy. Gmina Inowrocław przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy, Fundusz Odbudowy (w tym Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności),
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),

- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach bieżącej działalności Urzędu Gminy. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami organizacyjnymi, spółkami komunalnymi, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową

Rządowy Fundusz Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Fundusz ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo

Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
 - Budynki.
 - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika, jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównym sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura

społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – Położenie i infrastruktura komunikacyjna	15
Tabela 2. Analiza SWOT – Demografia	15
Tabela 3. Analiza SWOT – Gospodarka i rynek pracy	16
Tabela 4. Analiza SWOT – Kultura, sport i rekreacja.....	16
Tabela 5. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna	17
Tabela 6. Analiza SWOT – Ochrona środowiska	18
Tabela 7. Analiza SWOT – kapitał społeczny	19
Tabela 8. Analiza SWOT – Pomoc społeczna	20
Tabela 9. Cele strategiczne i operacyjne	22
Tabela 10. Cel strategiczny: 1. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców	25
Tabela 11. Cel strategiczny 2: Rozwój sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej w oparciu o bliskość miasta Inowrocław	30
Tabela 12. Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska oraz zrównoważone i harmonijne kształtowanie ładu przestrzennego	34
Rysunek 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Inowrocław	37
Rysunek 2. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Inowrocław	38
Rysunek 3. Planowane uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław w nowym SUIKZP	41
Rysunek 4. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław - Legenda	42
Rysunek 5. Położenie gminy Inowrocław na tle Miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) w województwie kujawsko-pomorskim	46
Rysunek 6. Położenie Gminy Inowrocław na tle obszarów cechujących się niedoborem wody dla rolnictwa.....	48
Rysunek 7. Położenie Gminy Inowrocław na tle koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko - pomorskiego	49
Rysunek 8. Obszary stanowiące potencjał rozwojowy Gminy Inowrocław	51
Rysunek 9. Podział zadań realizacji Strategii.....	53